

UCHWAŁA NR LXXVI/840/2023
RADY GMINY SZCZECINEK
z dnia 14 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463, 1688) art. 176 pkt 1 i art. 179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz.1426, 1429) Rada Gminy Szczecinek uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczecinek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Wsiak

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Szczecinek
Nr LXXVI/840/2023
z dnia
14 grudnia 2023 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2024 – 2026

GMINA SZCZECINEK 2023

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawa prawna.....	4
3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....	5
II. ANALIZA SYTUACJI RODZIN NA TERENIE GMINY SZCZECINEK	10
1. Diagnoza	10
2. Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny	12
3. Analiza SWOT	21
III. POSTANOWIENIA OGÓLNE	22
1. Określenie celu głównego i celów szczegółowych programu	22
2. Realizacja Programu	24
3. Finansowanie	26
4. Monitoring	26
5. Postanowienia końcowe	26

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Rodzina stanowi wspólnotę osób, która jest podstawową formą życia indywidualnego i społecznego. Jest pierwotną i najpowszechniejszą grupą społeczną prawie każdego z nas. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat wartości i norm społecznych. Identyfikując się z nią, człowiek współtworzy i przejmuje kultywowane w rodzinie poglądy, postawy, wzory zachowania i postępowania. To, czego uczymy się w rodzinie, pozostaje na całe życie. Kontakty z najbliższymi osobami z rodziny odgrywają istotną rolę w kształtowaniu osobowości człowieka. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby swych dzieci, jak żadna inna grupa społeczna nie jest w stanie zaspokoić. Dzieje się tak dlatego, że środowisko rodzinne stanowi źródło miłości i akceptacji, daje poczucie bezpieczeństwa przez spójność wewnętrzną i obecność osób, na które można liczyć.

W obliczu wzrostu konsumpcji i podniesieniu standardów życiowych, potrzeby finansowe współczesnej rodziny uległy zwiększeniu. Skutkiem tego jest osłabienie relacji rodzinnych, poluznienie więzi emocjonalnych, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, czego skutkiem może być rozpad małżeństwa, nadużywanie środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) i problemy wychowawcze z dziećmi. W dysfunkcyjnych rodzinach występujące problemy zakłócają prawidłowe funkcjonowanie, rozwój i proces wychowawczy dziecka. Dzieci dorastające w dysfunkcyjnych rodzinach przejmują nieprawidłowe wzorce funkcjonowania rodziny. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny negatywnie wpływa na jej członków, a tym samym na całe społeczeństwo. Złożoność problemów w rodzinach wymaga podjęcia interdyscyplinarnych działań instytucji i służb.

W celu umocnienia rodziny w Gminie Szczecinek stworzony został Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, jako zespół działań wszystkich instytucji niosących pomoc dziecku i rodzinie.

2. Podstawa prawna

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1426,1429).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz.U. z 2022 r. 2140).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 289, 535,1606).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2023 r. poz. 1234.).
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 390, 658, 852)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2023 r. poz. 735).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 172).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 165, 240, 535, 803).
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r. poz. 1300).
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2023 r. poz. 810).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2022 r. poz. 218,1812).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2123).
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz.U. z 2018 poz. 1061).

3. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Obowiązek ten, realizowany jest przy współpracy ze środowiskami lokalnymi, instytucjami oświatowymi, sądami, policja, kościołami i organizacjami społecznymi (w tym pozarządowymi). Ważne, aby wsparcie potrzebującym rodzinom organizowane było dostatecznie wcześnie, by eliminować sytuacje, w których dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej został powołany Zarządzeniem nr 14/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku z dnia 3 listopada 2020 r. Zespół ds. asysty rodzinnej. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

1. diagnozowanie i analizowanie sytuacji rodzinnej pod kątem zaistniałych problemów i deficytów,
2. wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji,
3. prowadzenie działań wspierających na rzecz dzieci i młodzieży pozostających poza rodzina biologiczną,
4. prowadzenie działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną,
5. prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo - wychowawczych,
6. organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji społecznej - grupy wsparcia grupy samopomocowe,
7. zgłoszenie propozycji zmian do aktualnego trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny oraz współtworzenie kolejnych trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny,
8. współpraca z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Ponadto, rodziny mające problemy mogą uzyskać wsparcie asystenta rodziny, którego rolą jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Efektem pracy asystenta rodziny jest odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełnić role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie w/w ustawą dziecko ma prawo do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, powrotu do rodziny, do utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami (chyba że sąd postanowił inaczej), stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, ochroną przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, informacji i wyrażania opinii w sprawach, którego dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, poszanowaniem tożsamości religijnej i kulturowej.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024- 2026 w gminie Szczecinek jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających

trudności w wypełnianiu ról społecznych, a w szczególności funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zaplanowane działania będą zmierzały do przywrócenia rodzinom zdolności do wypełniania tych funkcji, także w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Jednym z rozwiązań jest zatrudnienie asystentów rodziny, ich kompetencje określa art. 15.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zakres obowiązków asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy. To m.in. motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a w konsekwencji poprawa bytu materialnego. Asystent rodziny stale współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Asystent rodziny nie musi współpracować wyłącznie z jedną rodziną. Liczba rodzin, z którymi asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę uzależniona jest od stopnia trudności wykonywanych działań w przypadku każdej z nich. Nie może być to jednak więcej niż 15 rodzin jednocześnie. Jest to długotrwały proces, na który składa się praca ośrodka pomocy społecznej i pracowników socjalnych. Gdy Ośrodek poweźmie informację, o trudnościach natury opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinie, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika konieczność przydzielenia asystenta, pracownik socjalny występuje z wnioskiem do dyrektora ośrodka pomocy społecznej, który przydziela asystenta rodziny. Strony wiąże stosunek pracy w systemie zadaniowego czasu pracy lub umowy o świadczenie usług. Jedyne ograniczenia asystenta to brak możliwości jednoczesnego sprawowania funkcji pracownika socjalnego i wymóg prowadzenia pracy w miejscu zamieszkania rodziny.

Po zakończeniu współpracy asystenta z rodziną prowadzony jest jej monitoring, przez asystenta rodziny, bądź przez pracownika socjalnego polegający na wizytach w środowiskach, rozmowach z wychowawcami, pedagogami szkolnymi. Działania te mają odzwierciedlenie w dokumentacji prowadzonej w rodzinie. Czas monitoringu jest prowadzony w zależności od potrzeb i postępów w rodzinie.

Asystent rodziny swoimi działaniami, w myśl ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” może wspierać także rodziny, w których kobieta znajduje się w zagrożonej ciąży lub urodziła dziecko z ciężkimi wadami rozwojowymi. W tym celu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stworzył informator „Za życiem”, w którym znajdują się lokalne adresy, gdzie może ubiegać się o pomoc. Ośrodek wypłaca także jednorazowe świadczenia pieniężne z tego tytułu.

Kolejną możliwością wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jest pomoc ze strony tzw. rodziny wspierającej. Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przewyciężaniu trudności w rodzinach tego wymagających, a formy pomocy mogą być różne, uwarunkowane potrzebami danej rodziny, np.: wskazówki dotyczące sprawowania opieki i wychowania dzieci, organizacji czasu wolnego, pomoc w nauce, racjonalnym prowadzeniu budżetu domowego. Tak jak w poprzedniej formie, wspieranie rodziny odbywa się wyłącznie za jej zgodą i aktywnym udziałem. Osoby chętne do pełnienia funkcji rodziny wspierającej mogą zgłaszać swoją kandydaturę do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, gdzie zostaną poinformowane o obowiązujących wymaganiach. Ośrodek prowadzi akcję informacyjną (internet - strona GOPS, BIP oraz ulotki), która pozwoli na utworzenie rodzin wspierających.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku świadcząc pomoc i pracę socjalną nieustannie mają na uwadze wymienione wcześniej czynniki zagrażające. Pojawienie się pierwszych symptomów zagrożeń powoduje, że pracownicy kontaktują się z osobami, instytucjami, które mają styczność z daną rodziną w celu opracowania wspólnego planu działania aby pomóc rodzinie, wnioskuje o asystenturę nie czekając, aż problem stanie się na tyle duży, że rodzina przez długi czas nie będzie w stanie wyjść z trudnej sytuacji. Po zdiagnozowaniu sytuacji przeprowadza się rozmowy z rodziną, w czasie których zostaje im przedstawiony proponowany plan działań jaki powinni wykonać, aby ich rodzina na nowo zaczęła właściwie funkcjonować.

Działania interdyscyplinarne instytucji, które wspierają rodzinę, pozwalają na skuteczniejsze zapobieganie dalszej dysfunkcji rodziny. Najważniejszym elementem jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska degradacji rodziny i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami.

Skuteczna pomoc dla rodzin w przewyciężaniu trudności w funkcjonowaniu rodziny i wychowaniu dzieci może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku w przypadku identyfikacji problemu w danej rodzinie angażują w pomoc wiele instytucji i podejmują z nimi współpracę, np.:

- z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i terapią uzależnień,
- ze szkołami (wychowawcy, pedagodzy, psychologowie, logopedzi),
- ze służbą zdrowia (lekarze, pielęgniarki, położne),
- z Funkcjonariuszami Policji, dzielnicowymi,
- z Placówkami Opiekuńczo - Wychowawczymi,
- z Sądem, kuratorami zawodowymi, społecznymi,
- z Poradnią Psychologiczno -Pedagogiczną w Szczecinku,
- z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- kierują rodziny do korzystania z bezpłatnych porad prawnych,
- pomagają w wypełnianiu dokumentów, uzyskaniu dostępu do usług opiekuńczych i monitorują środowisko rodzinne,
- proponują współpracę rodziny z asystentem rodziny,
- proponują wsparcie psychologa.

Powyższym zakresem działań pracownik socjalny prowadzi monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy, która może wejść w asystenturę.

Następnym elementem gminnego systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi jest działalność utworzonej w 2023 roku Placówki Wsparcia Dziennego na terenie Gminy w formie podwórkowej. Placówka realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży od 3 do 17 roku życia. Celem prowadzenia placówki wsparcia dziennego jest pomaganie w szczególności rodzinom, napotykałym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przedmiotem działania Placówki jest:

- a. Łagodzenie niedostatków wychowawczych i eliminowanie nieakceptowanych społecznie zachowań.
- b. Poprawa społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- c. Zapobieganie działaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemocą) oraz promowanie zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży.

- d. Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych (akceptacji, zainteresowania, bezpieczeństwa, zaufania).
- e. Rozwijanie zdolności i zainteresowań wychowanków poprzez organizację czasu wolnego.
- f. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym i szkolnym dzieci.
- g. Wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem.
- h. Współpraca z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.
- i. Organizacja imprez okolicznościowych, kulturalnych, gier, działań profilaktycznych, edukacyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i środowiska lokalnego.

Placówka wsparcia dziennego ma przy wspieraniu rodziny współpracować z:

- rodzicami lub opiekunami dziecka,
- placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Podmioty wspierające Placówkę Wsparcia Dziennego:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Placówki oświatowe,
- Sąd Rodzinny,
- Urząd Gminy Szczecinek,
- Policja,
- Inne instytucje działające na rzecz dzieci.

II. ANALIZA SYTUACJI RODZIN NA TERENIE GMINY SZCZECINEK

1. Diagnoza

Gmina Szczecinek graniczy z 8 gminami: Barwice, Bobolice, Biały Bór, Borne Sulinowo, Czarne, Grzmiąca, Okonek, Rzeczenica. Siedzibą gminy jest miasto Szczecinek. Powierzchnia gminy Szczecinek wynosi 499 km², co stanowi 29% powierzchni powiatu, 2 % powierzchni województwa z czego 19 870 ha to lasy i grunty leśne, a 4 500 ha to jeziora, wśród których do największych zalicza się jezioro Wielimie i Wierzchowo. Ponad jedna trzecia powierzchni Gminy to grunty rolne. Gmina Szczecinek geograficznie należy do Pojezierza Drawskiego – jednego z bardziej atrakcyjnych obszarów geograficznych całego Pomorza. W skład Gminy Szczecinek wchodzi 28 sołectw, tj. Brzeźno, Dalęcino, Drawień, Drężno, Dzikie, Gałowo, Godzimierz, Grąbczyn, Gwda Mała, Gwda Wielka, Jelenino, Kragłe, Kusowo,

Kwakowo, Marcelin, Mosina, Omulna, Parsęcko, Sitno, Skotniki, Spore, Stare Wierzchowo, Turowo, Trzebiechowo, Wilcze Laski, Wierzchowo, Wojnowo, Żółtnica. Na terenie gminy funkcjonują:

- 1) Szkoły Podstawowe w: Turowie, Parsęcku, Wierzchowie, Żółtnicy
- 2) Kluby sportowe:
 - Gminny Klub Sportowy GROM Turowo,
 - Ludowy Klub Sportowy „Pogoń” w Wierzchowie,
 - Ludowy Zespół Sportowy "SOKÓŁ" Spore,
 - Ludowy Zespół Sportowy "MECHANIK" Turowo,
 - Ludowy Zespół Sportowy "Wiarus" Żółtnica,
 - Klub Sportowy Gwda Wielka,
- 3) świetlice wiejskie w 10 miejscowościach.

W strukturach lokalnych działa:

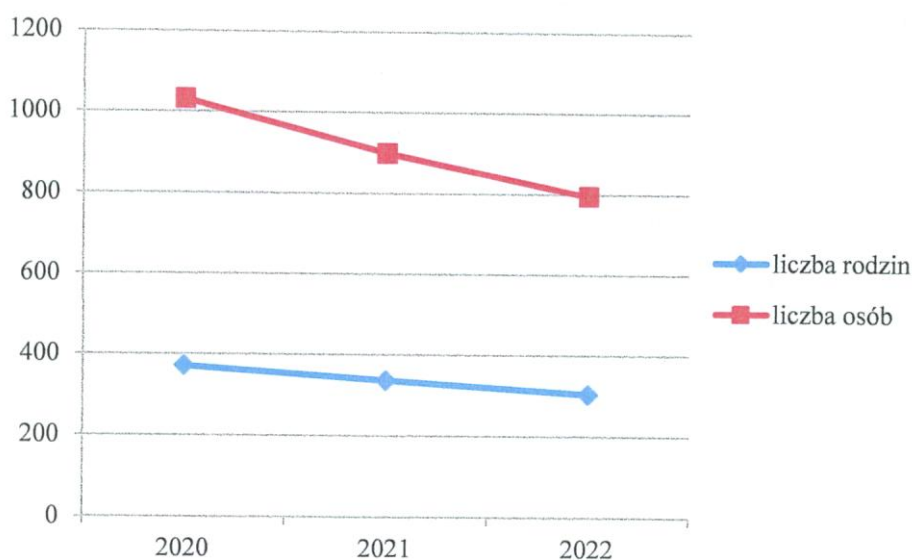
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej ul. Pilska 3
w tym :
 - Punkt Konsultacyjny dla Ofiar i Sprawców Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Pilska 3
w tym:
 - Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu.

Wyżej wymienione podmioty pozwalają dzieciom i młodzieży realizować swoje zainteresowania, a także organizują im czas wolny, pomoc w nauce. W placówkach odbywają się zajęcia dla dzieci w zakresie pokonywania trudności szkolnych i organizowania czasu wolnego. Zapewniona jest pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożone demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku oraz analiza społeczna gminy. Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje nt. liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilość dzieci z terenu gminy Szczecinek umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawczego 500 +.

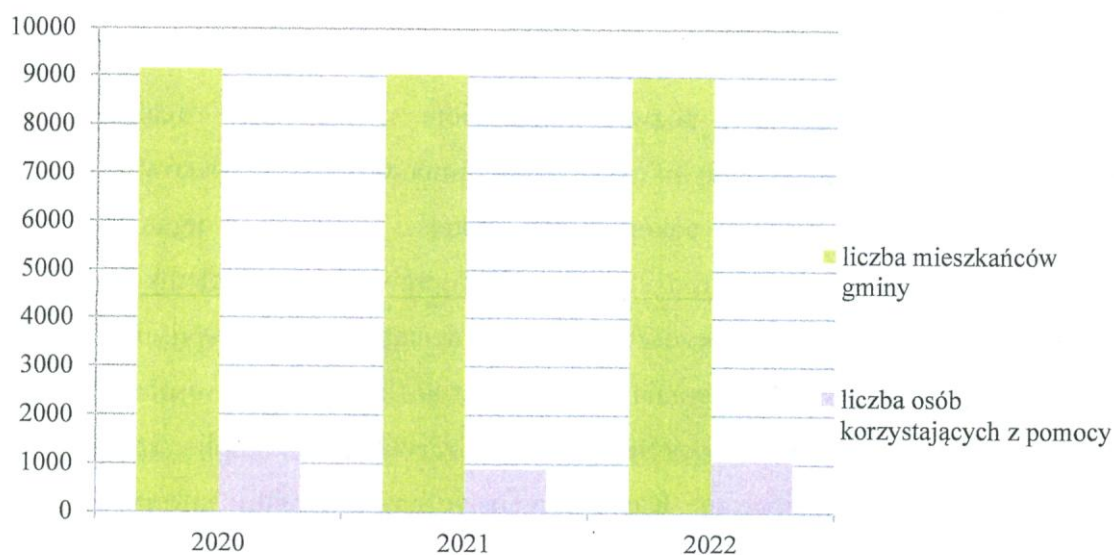
2. Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje w pomocy społecznej różnorodne formy wsparcia.

Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022.

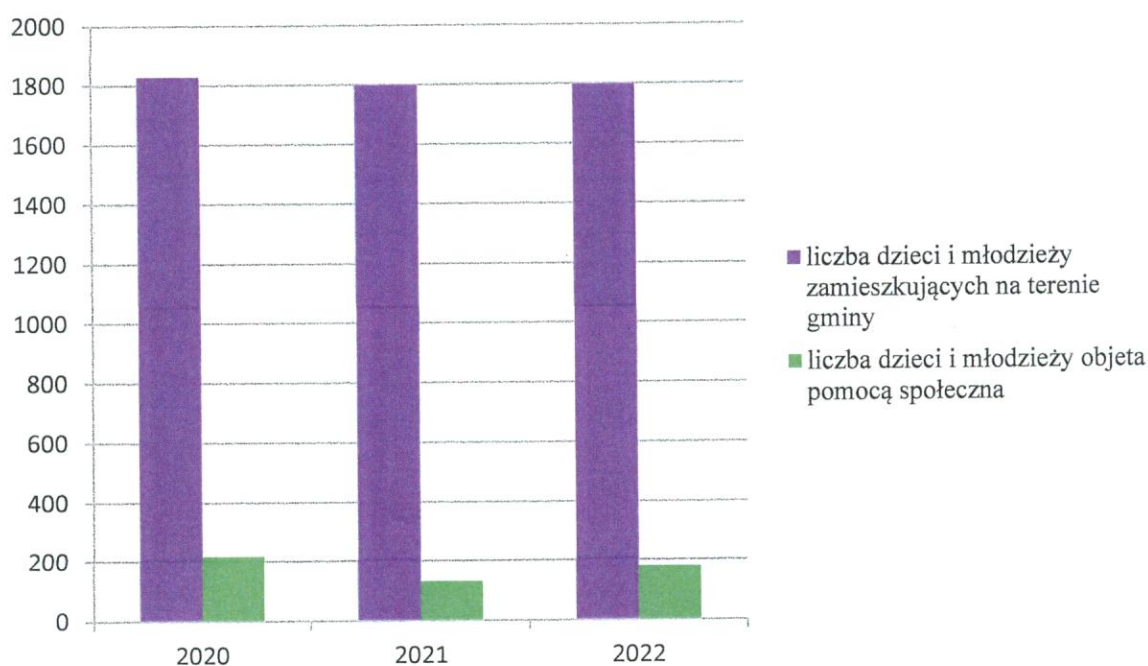
Klienci pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców gminy Szczecinek w latach 2020-2022 r.

Analizując wykres przedstawiający liczbę rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej można zauważyć niewielki wzrost. Jednak porównując ogólną liczbę osób korzystających z pomocy Ośrodka w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy wynika, że ze wsparcia

korzysta średnio 11,93% ogółu mieszkańców. W porównaniu do 2021 roku liczba świadczeniobiorców na tle mieszkańców zwiększyła się o 1,97% co może być spowodowane zwiększoną kwotą kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Wzrostowa liczba klientów ośrodka pomocy społecznej świadczy o nienajlepszej sytuacji rodzin w gminie. Dane te byłyby pewnie jeszcze większe gdyby do ośrodka zgłosiły się te osoby, które nie wniosowały o pomoc chociaż byłoby to uzasadnione.

Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat zamieszkujących na terenie gminy Szczecinek w stosunku do liczby dzieci objętych pomocą społeczną w latach 2020-2022

Z danych przedstawionych w powyższym wykresie można zauważyć, że wzrosła liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną. W 2021 r. pomocą objętych było 131 dzieci i młodzieży, natomiast w 2022 r. z pomocy skorzystało 179 dzieci.

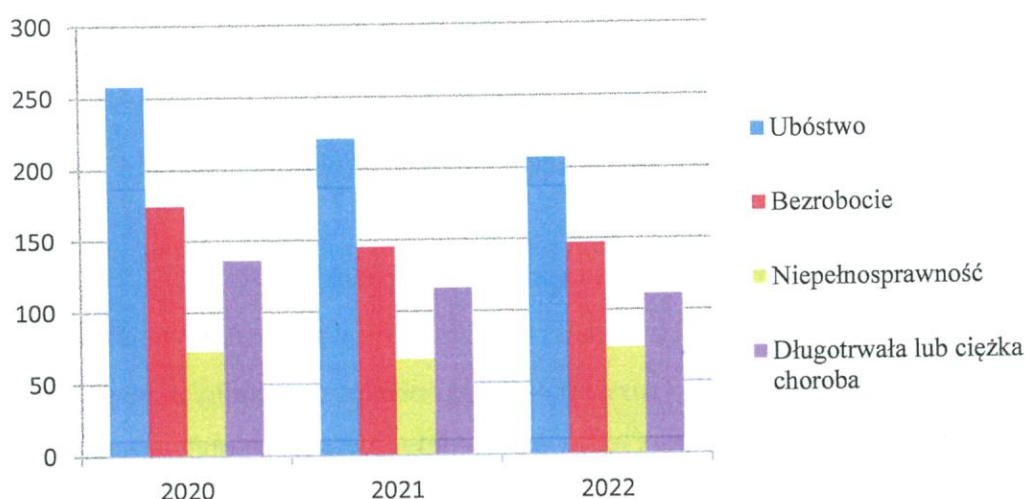
Należy się skupić na problemach rodzin i świadczeniobiorców, które zmuszają ich do korzystania z pomocy społecznej. Poniższe zestawienie przedstawia porównanie najczęstszych problemów występujących w rodzinach klientów GOPS-u.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin

L. P.	Rodzaj problemu w rodzinie	Liczba rodzin		
		2020	2021	2022
1.	Ubóstwo	258	221	207
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	54	39	42
3.	Bezrobocie	174	145	147
4.	Niepełnosprawność	73	67	74
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	136	116	111
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego – ogółem	8	5	7
	w tym: rodziny niepełne	5	2	3
	rodziny wielodzietne	0	2	2
7.	Alkoholizm	12	8	10
8.	Zdarzenie losowe (pożar, uszkodzenie budynku mieszkalnego)	2	1	2
9.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	1

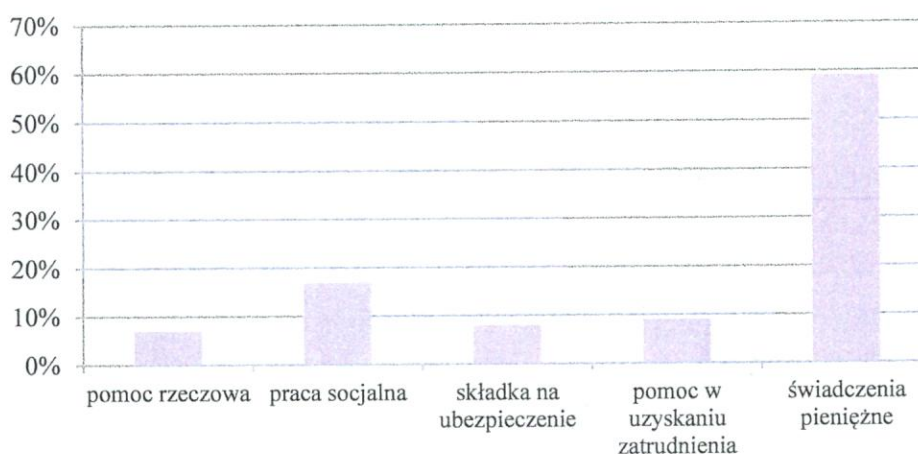
Analizując powyższe powody wystąpienia trudnej sytuacji życiowej osoby i rodziny, które musiały zwrócić się o pomoc do Ośrodka możemy zauważyć, że następowały zmiany w natężeniu dysfunkcji.

Powody objęcia pomocą klientów Ośrodka.

Z przedstawionego wykresu wynika, że występuje duża tendencja spadkowa problemu objęcia pomocą społeczną ubóstwa, bezrobocia i niższa tendencja spadkowa problemu długotrwałej i ciężkiej choroby. Natomiast niewielki wzrost możemy zaobserwować w przypadku niepełnosprawności. Wiedząc z jakimi problemami najczęściej borykają się klienci Ośrodka, pracownicy socjalni mogą szybciej i sprawniej udzielić im profesjonalnej pomocy. Forma pomocy jaką preferują klienci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawia poniższy wykres.

Forma pomocy preferowana przez świadczeniobiorców

Patrząc na wykres można jednoznacznie stwierdzić, że osoby korzystające z pomocy społecznej najbardziej preferują pomoc w formie świadczeń pieniężnych. Bardzo ważna jest dla nich również pomoc w postaci pracy socjalnej (rozmowy, wsparcia, pomocy w trudnych sytuacjach itp.).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku od 1 kwietnia 2020 r. zatrudniony jest jeden asystent rodziny, który we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi opracował plany pracy z rodzinami, dla których zostało udzielone wsparcie w zakresie:

- prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gospodarowania budżetem i racjonalnego odżywiania,
- towarzyszenia i pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,
- aktywizowania rodzin do podejmowania różnych form wspólnej aktywności,
- udzielania pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- motywowania do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzinom,
- prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- sporządzania na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Analizując poniższy wykres można zaobserwować spadek liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

Wykaz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2020 - 2022

	2020	2021	2022
Liczba rodzin, w tym:	30	19	15
rodziny pełne	18	11	7
rodziny niepełne	12	8	8
Ilość osób w rodzinach w tym:	120	79	61
dorosłych	52	31	22
dzieci	68	48	39
Liczba rodzin z dziećmi umieszczonymi w zastępczej formie opieki	6	2	1
Ilość osób dorosłych wskazujących dysfunkcje rozwojowe	5	6	2
Ilość dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi	17	7	7
Ilość osób z problemem alkoholowym	8	1	3
Liczba rodzin w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	0	2	0
Liczba rodzin objęta nadzorem kuratora	6	10	12
Liczba rodzin które skorzystały z pomocy instytucji wspierających (poradnie pedagogiczne, psychologiczne itp.)	18	9	11
Liczba rodzin z którymi zakończono współpracę	16	11	5

Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w latach 2020-2022 poprzez finansowanie pracy asystentów rodziny kształtowały się następująco:

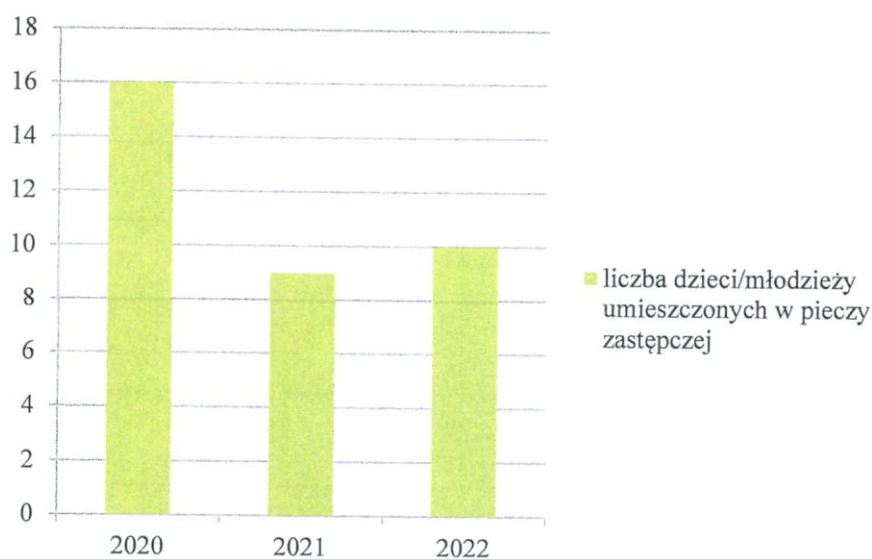
FINANSOWANIE	2020	2021	2022
z dotacji celowej budżetu państwa	1.700,00	2.000,00	3.000,00
z budżetu gminy	92.280,36	77.799,32	81 684,63
OGÓLEM	93.980,36	79.799,32	84.684,63

Pieczą zastępczą objęte są dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców. Jest to przejściowa forma opieki nad dzieckiem. Koszty ponoszone przez Gminę w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka kształtują się następująco:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na takim samym poziomie kształtują się wydatki w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy Szczecinek umieszczonych w pieczy zastępczej

W 2020 roku Gmina współfinansowała pobyt 16 dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:

- 7 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 4 dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej
- 5 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka

W 2021 roku Gmina współfinansowała pobyt 9 dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:

- 4 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 2 dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej
- 3 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka

Natomiast w 2022 roku Gmina współfinansowała pobyt 10 dzieci w rodzinach zastępczych, w tym:

- 5 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 1 dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej
- 4 dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka

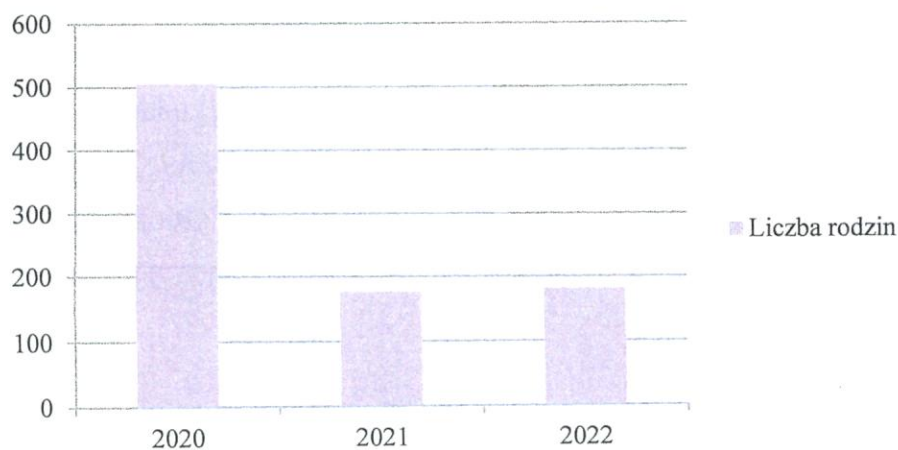
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

ROK	Kwota odpłatności w zł
2020	70.486,06
2021	74.546,06
2022	84 590,65

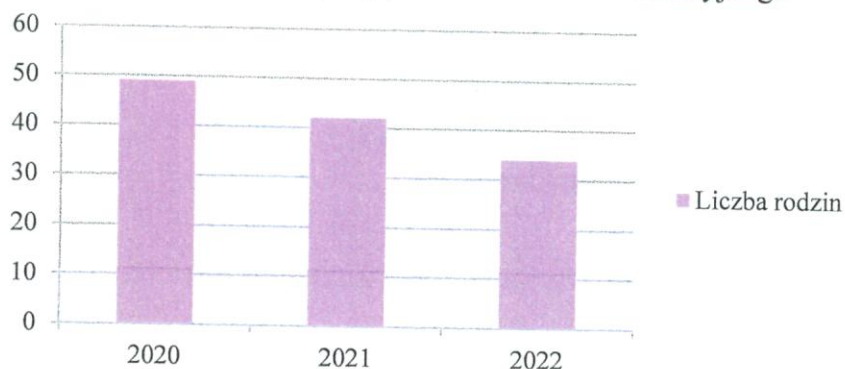
W związku z obowiązkową realizacją działań przez samorząd gminny zgodnych z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostaną zabezpieczone w budżecie gminnym środki finansowe na czas realizacji Programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku poza realizacją świadczeń z pomocy społecznej, przyznaje i wypłaca świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał i obsługiwał świadczenia wychowawcze na okres zasiłkowy 2021/2022 do końca jego trwania, tj. do 31 maja 2022 roku. Ilość rodzin, które skorzystało z tej formy pomocy w latach 2020-2022 przedstawiają poniższe wykresy:

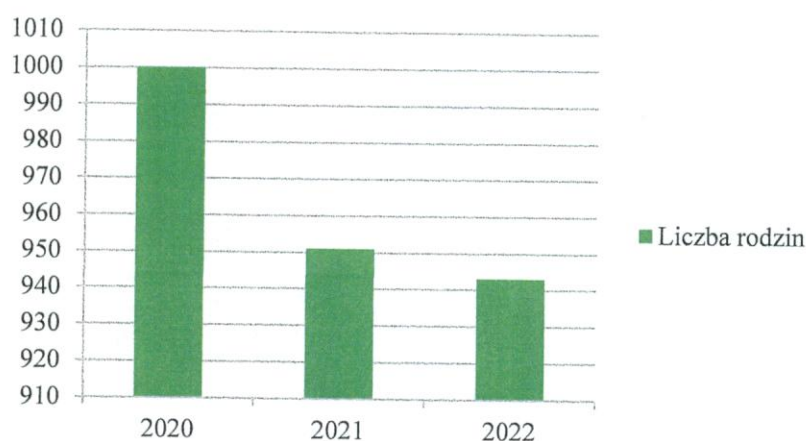
Liczba rodzin korzystająca z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami

Liczba rodzin korzystająca z funduszu alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego

Analizując powyższe formy pomocy można zauważyć, że liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze w 2022 r. spadła o 8 rodzin w stosunku do roku poprzedniego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało w 2021 r. 42 rodziny i liczba ta zmalała do 34 w roku 2022. Natomiast zasiłek rodzinny wraz dodatkami wzrósł w ilości rodzin pobierających świadczenie. W roku 2021 świadczenie rodzinne pobierało 176 rodzin natomiast w 2022 roku przyznano 181 rodzinom. Spadek osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego według pracowników ośrodka może być spowodowanym brakiem zmiany od listopada 2015 r. wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń. Związane jest to ze wzrostem minimalnej płacy za pracę. Według opinii pracowników Ośrodka sytuacja materialna rodzin uległa polepszeniu, co w głównej mierze związane jest z otrzymywaniem świadczenia wychowawczego.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków

rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. Uchwałą Rady Gminy Szczecinek nr XXII/222/2016 z dnia 29 lutego 2016 r. zwolniono z opłaty za odpady komunalne rodziny wielodzietne, które posiadają Kartę Dużej Rodziny. Wysokość zwolnienia wynosi 100% opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie. Ponadto na mocy w/w uchwały zwalnia się z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych obejmujących rodziny wielodzietne, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

3. Analiza SWOT

W Programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru gminy Szczecinek. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Szczecinek w zakresie organizacji systemu opieki nad dzieckiem oraz wsparcia rodziny, dokonano analizy SWOT, wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

WSPARCIE RODZINY ANALIZA SWOT	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyspecjalizowana i stabilna kadra pracowników pomocy społecznej • Dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników OPS • Praca asystenta rodziny • Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie • Współpraca z pedagogami szkolnymi, kuratorami społecznymi i zawodowymi, wychowawcami klas, do których uczęszczają dzieci podopiecznych Ośrodka objętych pomocą asystenta rodziny • Udzielanie pomocy w ramach pracy socjalnej, kontraktów socjalnych • Wypłacanie świadczeń społecznych oraz udzielanie świadczeń niepieniężnych • Dostępność usług opiekuńczych świadczonych osobom i rodzinom na terenie całej gminy • Znaczna ilość świetlic wiejskich • Posiadanie placówki wsparcia dziennego • Działalność Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego przy GKRPA • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia • Uzależnienie od pomocy społecznej- długoterminowe korzystanie z finansowych form pomocy • Mała ilość mieszkań socjalnych • Brak Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej • Utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia • Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych • Brak rodzin wspierających • Bezradność i roszczeniowość mieszkańców, nastawienie na pomoc finansową, brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów • Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych • Utrudniony dojazd/ brak komunikacji publicznej z miejscowości wiejskiej uniemożliwiający podjęcie zatrudnienia • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych

<ul style="list-style-type: none"> • Punkt Konsultacyjny dla Ofiar i Sprawców Przemocy Domowej • Baza instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: policja, sąd, GOPS, GKRPA, oświata, służba zdrowia, organizacje pozarządowe) • Oferty sportowe i baza lokalowa (kompleks sportowy, boiska Orlik) • Oferta zajęć pozalekcyjnych • Realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” • Nabór dzieci na kolonię organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak w środowisku animatorów kultury, osób propagujących zdrowy styl życia i efektywnego wykorzystania czasu wolnego przez młodzież
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych • Podniesienie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych • Możliwość zatrudnienia kolejnych asystentów rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, w tym ze środków zewnętrznych, • Skuteczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i realizacja programów rządowych • Egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim • Aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy • Edukacja rodziców, w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzania budżetem domowym, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Profilaktyka poprzez organizowanie różnych przedsięwzięć tj. konferencji, pikników itp. o charakterze edukacyjno-integracyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, • Wzrost kosztów utrzymania rodziny, • Rozszerzenie zjawisk patologicznych poprzez większą dostępność (przemoc, alkoholizm, uzależnienia), • Zaniebywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców, • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, • Demotywacyjny charakter przyznawania świadczeń społecznych, • Brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny, • Brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, • System prawny (zbyt niskie kryterium dochodowe do otrzymania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych), • Wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Określenie celu głównego i celów szczegółowych programu

Cel główny programu:

- Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe:

- Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących,
- Wzmocnienie roli i funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych,

Cel szczegółowy	Działania	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy	Termin
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz pomoc w rozwiązaniu już istniejących	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring sytuacji rodzin zagrożonych wystąpieniem sytuacji kryzysowych oraz analiza przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną, - współpraca rodziny z pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny, - skorzystanie z pomocy terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym, - współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, organizacjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych, - wspieranie wszelkich form aktywności społecznej przyczyniających się do rozwijania postaw charytatywnych w stosunku do osób i rodzin wymagających wsparcia, - kierowanie wniosków do GKRPA o podjęcie działań wobec osób borykających z problemem alkoholowym, - pobudzanie rodzin do większej aktywności społecznej w celu odrodzenia, wzmocnienia w nich więzi rodzinnych, - zapewnienie pomocy rodzinom doznającym przemocy, - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pomocą OPS, - liczba organizowanych akcji na rzecz promowania rodziny, - liczba Niebieskich Kart, - liczba osób korzystająca ze wsparcia, 	GOPS, Szkoły (pedagodzy szkolni)	2024-2026
Wzmocnienie roli i funkcji opiekuńczo - wychowawczych rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie opieki asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, - umożliwianie podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzicom i opiekunom (np. „Szkoła dla rodziców”, warsztaty, szkolenia, prelekcje) - finansowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, - koordynowanie przez asystenta rodziny poradnictwa, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - udzielanie szerokiej specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy, - zapewnienie dostępności konsultacji, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba asystentów rodziny pracujących na rzecz rodzin, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta, - liczba rodzin, które zrezygnowały z pomocy asystenta, - liczba rodzin, u których wg opinii asystenta rodziny praca przynosi efekty, - liczba osób korzystających z poradnictwa, 	GOPS, PCPR, Szkoły	2024-2026

	<p>poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w spotkaniach Zespołu ds. asysty rodzinnej, - prowadzenie placówki wsparcia dziennego 			
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie dożywianiem dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia - wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki) - objęcie pracą socjalną rodzin potrzebujących wsparcia, - zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia np. dodatku mieszkaniowego, świadczenia rodzinnego, stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego, świadczeń z pomocy społecznej, itp. - zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej - informowanie o możliwych formach wsparcia dla rodzin z dziećmi, - działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy (informowanie o odbywających się kursach zawodowych, stażach, projektach, pomoc w poszukiwaniu pracy itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin i dzieci objętych pomocą, wielkość i forma udzielanej pomocy - liczba dzieci i dorosłych korzystających z ciepłych posiłków, liczba wydanych zasiłków celowych na zakup żywności, - liczba wydanych skierowań, liczba osób/rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, - liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej 	GOPS, Szkoły	2024-2026

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy będzie wywiad środowiskowy.

Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub możliwie najszybszego powrotu do rodziny.

2. Realizacja Programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku, jednak założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 w gminie Szczecinek powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-

wychowawczych oraz podmioty bądź osoby specjalizujące się i mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Są to :

- Urząd Gminy Szczecinek,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji w Szczecinku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku

Adresatami programu są rodziny mieszkające na terenie gminy Szczecinek przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małoletnie matki, małoletni ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawalnych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Spodziewane rezultaty:

- Poprawienie funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej.
- Podniesienie poziomu kompetencji wychowawczych i rodzicielskich, zwiększenie motywacji i aktywności własnej rodziców o podejmowaniu pozytywnych zmian.
- Zwiększenie wsparcia terapeutycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego dla rodzin.
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
- Zwiększenie wykorzystania własnych zasobów przez rodziny.
- Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące Program,
- Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- Zwiększenie ilości programów, projektów realizowanych na rzecz dziecka i rodziny.

- Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.

3. Finansowanie

Realizacja Programu Wspierania Rodzin na lata 2024-2026 odbywa się w oparciu o następujące środki finansowe:

- budżet gminy Szczecinek,
- budżet samorządu województwa,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowania zadań własnych,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie zadań zleconych,
- fundusz organizacji pozarządowych,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Roczne plany finansowe powinny uwzględniać poszczególne działania Programu tak, by dostosowywać możliwości finansowe do predyspozycji gminy oraz ustalonych działań. W czasie realizacji Programu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie stale nadzorował sytuację rodzin, by w razie konieczności manewrować zadaniami i szeregować je według bieżących potrzeb.

4. Monitoring

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy sprawozdań z realizacji Programu, sporządzonych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej.

5. Postanowienia końcowe

Gminny program wspierania rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodziny. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Pomoc, którą w ramach niniejszego

programu oferuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Bezradność oraz liczne dysfunkcje w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Program w efekcie zakłada zintegrowanie działań wszystkich odpowiedzialnych podmiotów wspierania rodziny w celu efektywnej, wieloaspektowej pracy z rodziną naturalną mającej na celu jej wzmocnienie. Łączy się to z podniesieniem jakości usług świadczonych przez jednostki na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną, minimalizowanie kryzysów. Działania zmierzają do zapewnieniu poprawy sytuacji dziecka w środowisku naturalnym i ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego oraz podniesienia znaczenia wartości i więzi rodzinnych. Cele i zadania programu zostały zaplanowane w sposób ogólny, co umożliwia dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb.